

Školský vzdelávací program pre etickú výchovu 7. ročník základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Siedmy
Časový rozsah výučby	33 hod. /1 hod. týždenne
Vyučovacia jazyk	Slovenský jazyk
Poznámka	Povinný predmet
Dátum poslednej zmeny	1.september 2011
Vypracoval	Mgr. Beáta Ondrišáková

1.Charakteristika predmetu:

Etická výchova je povinne voliteľným predmetom s týždennou dotáciou 1 hodina. Jej prioritou je vychovávať osobnosť s vyhraneným rebríčkom hodnôt a morálnych zásad. Významné miesto v ňom zaujíma láska a úcta k človeku, k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty. Etická výchova je špecifická tým, že neposkytuje iba informácie o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje ich pochopenie a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných...) ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Formuje človeka empatického, asertívneho, pripraveného riešiť aj konfliktné situácie s prehl'adom, bez agresivity a násilia. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,

- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

3.Kľúčové kompetencia

Názov kľúčovej kompetencie	Smerovanie výučby
INTERPERSONÁLNE KOMPETENCIE	<ul style="list-style-type: none"> -Žiť a pracovať s inými -Plánovať, organizovať, hodnotiť prácu tímu -Empatia -Nenasilne riešiť konflikty -Tolerancia iných -Udržiavať harmonické medziľudské vzťahy -Konštruktívne vyjednávať -Zodpovednosť
Komunikatívne kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> -dokáže vnímať seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti -efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie - angažuje sa vo svojom užšom prostredí (škola, krúžky..). ---organizuje pomoc tým, čo ju potrebujú.
Občianske kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie poznať možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti. - posilňuje svoju národnú identitu, sebauvedomenie, sebaovládanie, sebamotivácia, angažovanosť EQ – emocionálna inteligencia -uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných -má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská
Riešenie problémov	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zodpovednosť voči právam ostatných v bežnom živote. - získava zručnosti občianskeho života.
Učiť sa učiť	<ul style="list-style-type: none"> -poznať a chápať pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami -pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom

-poznať základné pojmy súvisiace s ochranou prírody

4.Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
7.ročník 1.Objavenie vlastnej identity 2.Byť sám sebou, práva, názory 3.Prosociálnosť 4.Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine,sexuálnej zrelosti 5.Vzťah k starým , chorým osobám	rozhovor -zážitkové metódy -situačná metóda -otvorená komunikácia -modelové situácie	-vie rozlíšiť veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby ,úctu k človeku -vie sa presadiť v rôznych situáciách -uplatňuje asertívne správanie a zdravé sebedovomie -uplatňuje sociálne zručnosti rámci rodiny -rozvíja sexuálne identity, utvára si predstavu o budúcom partnerovi -rozvíja empatiu a komunikáciu	– hranie rolí; – samostatná práca – práca vo dvojiciach – prosociálne aktivity – braimstorming

5. Obsah vzdelávania:

5.1 Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita

8. reálne a zobrazené vzory

9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo

10. komplexná prosociálnosť

11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania

12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

5.2 Prierezové témy

- **Osobnostný a sociálny rozvoj**
- **Multikultúrna výchova**
- **Environmentálna výchova**
- **Mediálna výchova**
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti**

Charakteristika prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj:

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** v základnom vzdelávaní kladie dôraz na formatívne prvky, orientuje sa na subjekt i objekt, je praktická a má využitie v bežnom živote. Reflektuje osobnosť žiaka, jeho individuálne potreby a zvláštnosti. Jeho zmyslom je pomáhať každému žiakovi utvárať praktické životné spôsobilosti/zručnosti.

Špecifikom prierezovej témy **Osobnostný a sociálny rozvoj** je, že učivom sa stáva sám žiak, stáva sa ním konkrétna žiakova skupina a stávajú sa ním situácie bežného života. Jej zmyslom je pomáhať každému žiakovi hľadať vlastnú cestu k životnej spokojnosti založenej na dobrých vzťahoch k sebe samému i k ľuďom a k svetu.

Vzťah prierezovej témy k ETV

- zameranie na jedinca, človeka v spoločnosti
- ľudské vzťahy, zásady ľudského spolužitia

Charakteristika prierezovej témy Multikultúrna výchova:

Prierezová téma **Multikultúrna výchova** v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťou rôznych kultúr, ich tradíciami a hodnotami. Na pozadí tejto rozmanitosti si potom žiaci môžu lepšie uvedomovať svoju vlastnú kultúrnu identitu, tradície a hodnoty.

Multikultúrna výchova sprostredkúva poznávanie vlastného kultúrneho zakotvenia a porozumenia odlišným kultúram. Rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociokultúrnych rozmanitostí.

Vzťah prierezovej témy k ETV

- zameranie na jedinca, človeka v spoločnosti / uplatňovanie svojich práv s rešpektovaním práva druhých, tolerancia odlišných záujmov, názorov i schopnosti druhých
- ľudské vzťahy, zásady ľudského spolužitia /interkultúrne kontakty/
- zameranie na rozpoznanie prejavov rasovej neznášanlivosti a na prevenciu vzniku xenofóbie

Charakteristika prierezovej témy Environmentálna výchova:

Prierezová téma **Environmentálna výchova** vedie jednotlivca k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia, t.j. k pochopeniu nutnosti postupného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti a k poznaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti a k poznávaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti i každého jednotlivca.

Umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi

Vzťah prierezovej témy k ETV:

- odкрýva súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálne javmi s dôrazom na význam preventívnej obozretnosti v konaní a ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja spoločnosti

Charakteristika prierezovej témy Mediálna výchova:

Prierezová téma **Mediálna výchova** v základnom vzdelávaní ponúka elementárne poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a práce s médiami. Médiá a komunikácia predstavujú veľmi významný zdroj skúseností, zážitkov a poznatkov pre stále väčší okruh **Mediálna výchova** má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti.

Tá zahŕňa osvojenie si niektorých základných poznatkov o fungovaní a spoločenskej role súčasných médií /o ich histórii, štruktúre fungovania/, získavanie zručností podporujúcich poučených, aktívnych a nezávislých zapojení jednotlivca do mediálnej komunikácie.

Vzťah k predmetu ETV

- je zameraná na systematické vytváranie kritického odstupu od medializovaných správ a na schopnosť interpretovať mediálne správy z hľadiska ich informačnej kvality /spravodajstvo z hľadiska významu a vierohodnosti správy a udalosti, reklamu z hľadiska účelnosti ponúkanej informácie.../

Charakteristika prierezovej témy Tvorba projektov a prezentačné zručnosti:

Má spoznať svoje schopnosti pri aplikácii získaných informácií na konkrétne riešenia danej problematiky, prezentovať sa prostredníctvom vlastnej práce, projektu a vedieť pracovať skupine.

Žiak sa má počas vypracovania projektu naučiť samostatne si zorganizovať svoju prácu

Vzťah k predmetu ETV: Žiak má vedieť:

- Kultivovane prezentovať svoje výsledky, produkty, názory
- Prijatť kompromis alebo stanovisko inej strany
- vybrať si a použiť vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojej práce
- plánovať, organizovať, riadiť a viesť svoju prácu, tím i seba samého

Prierezové témy a ich skratky

/podľa číselníka UIPŠ/:

- Osobnostný a sociálny rozvoj- OSR
- Multikultúrna výchova - MUV
- Environmentálna výchova- ENV
- Mediálna výchova - MDV
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti- TBZ

6.Kritériá a stratégie hodnotenia

Individuálne hodnotenie žiakov - prihliadanie na jeho základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, kultivovanosť v prejave svojho názoru, pozitívny postoj k rôznym situáciám, asertívnosť pri riešení problémov, prejavy empatie a pod. Predmet nie je klasifikovaný známku. Hodnotenie je realizované slovnou formou – pochvala, povzbudivé slová, atribúcia kladných vlastností a postojov, ďalšie dohodnuté formy hodnotenia – systém hodnotenia môže vyučujúci vytvoriť a stanoviť priamo so žiakmi.

7.Učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
7.ročník 1.Objavenie vlastnej identity 2.Byť sám sebou, práva, názory 3.Prosociálnosť 4.Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine,sexuálnej zrelosti 5.Vzťah k starým , chorým osobám	L.Lenž,O.Krížová Metodický materiál k predmetu Etická výchovaI.II.III. Metodické centrum Bratislava,1993 O.Krížová Metodická príručka ETV pre 9.ročník ZŠ Metodické centrum v Bratislave,1998 Š.Matula Cesta, Program a metodická príručka,1999	dataprojektor PC-internet videoprehrávač	Prezentácie pracovné zošity videonahrávky ETV - k jednotlivým témam	Prezentácie pracovné zošity videonahrávky ETV -k jednotlivým témam -STV videoarchív-5 minút po12

7.ročník:

1hodina týždenne

33 hodín ročne

Úvodná hodina	Oboznámiť žiakov s obsahom tematických celkov a systémom práce.	
Tematický celok:	Obsahový štandard:	Výkonnový štandard:
Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity.	Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku	Pozná svoje silné a slabé stránky, pozitívne a negatívne vlastnosti
	Zdravé sebavedomie	Prijíma sám seba aj so svojimi nedostatkami a rozhodnúť sa pracovať na sebe. Rovnakú možnosť dáva iným.
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory.	Asertívne správanie.	Uplatňuje asertívneho správania v každodennom živote. Vie sa presadiť a obhájiť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny.
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity.	Prosociálne správanie.	Rozvíja vlastnej identity v integrácii s druhými, ochota odpúšťať a požiadať o odpustenie, nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie ,ponúkание a prijímanie slobody ako predpokladu pre schopnosť preberať zodpovednosť.
	Duševná a biologická zrelosť	Je schopný slobodné prijať záväzky a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti /napr.prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, záujm.skupinách/
Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine.	Rodina	Hlbšie poznáva vlastnú rodinu/matku, otca, súrodencov/ Rešpektuje pravidiel hry/práva a povinnosti/

		v rodine.
	Sociálne zručnosti v rámci rodiny	Vie byť empatický , otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívny, reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine.
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti.	Rozvíjanie sexuálnej identity.	Chápe vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi
	Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou.	Snaží sa pochopiť predčasný sexuálny život, jeho príčiny a dôsledky,
	Pohlavné choroby a AIDS	Slobodu a zodpovednosť v dozrievaní sexuálnych vzťahov.
Vzťah k starým, chorým a k osobám so špecifickými potrebami	Rozvoj empatie, komunikácie vo vzťahu k uvedeným osobám.	Chápe ich potreby, ale aj vie ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným.